7DE PERIODIEKE RAPPORTAGE MENSENRECHTENSITUATIE

ARAMEEËRS IN TURKIJE, SYRIË EN IRAK

ONTWIKKELINGEN VAN JANUARI 2016 T/M NOVEMBER 2018

Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM)

Vliestraat 93, 7544 GG Enschede

info@aramesebeweging.nl – ING-nummer: NL25INGB0009280433

www.aramesebeweging.

Periodieke rapportage

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,
goedgekeurd door de VN op 10 december 1948:

Artikel 1
"Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren.
Zij zijn begiftigd met verstand en geweten en behoren zich jegens elkander in een geest van broederschap te gedragen".
Artikel 2
"Een ieder heeft aanspraak op alle rechten en vrijheden, in deze Verklaring opgesomd, zonder enig onderscheid van welke aard ook, zoals ras, kleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status".
Artikel 3
"Een ieder heeft het recht op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon".

Déclaration universelle des droits de l'Homme,
adoptée par l'ONU le 10 décembre 1948:

Article premier
"Tous les êtres humains naissent libres et égaux en dignité et en droits.
Ils sont doués de raison et de conscience et doivent agir envers les autres dans un esprit de fraternité".
Article 2
"Chacun peut se prévaloir de tous les droits et de toutes les libertés proclamés dans la présente Déclaration, sans distinction aucune, notamment de race, de couleur, de sexe, de langue, de religion, d'opinion politique ou de toute autre opinion, d'origine nationale ou sociale, de fortune, de naissance ou de toute autre situation".
Article 3
"Tout individu a droit à la vie, à la liberté et à la sûreté de sa personne".

Voor de zevende keer brengt de Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM) een (jaarlijkse) rapportage uit inzake de mensenrechtensituatie van de Aramese christenen in het Midden-Oosten. In het begin van de 20ste eeuw - 1915 - is de Wereldgemeenschap getuige geweest van de genocide op de Arameeërs, de Armeniërs en de Ponto Grieken onder het Ottomaanse Rijk (het huidige Turkije). Anno 2018 zien wij een sterke verslechtering van de mensenrechten van Arameeërs in het Midden-Oosten ten opzichte van onze vorige rapportage. Het algemene beeld wordt gedomineerd door de grote chaos in de regio, de proxy oorlog in Syrië en Iraq, het opkomende geweld en intoleranties door soenitische moslimgroeperingen zoals Al Qaida, Jabhat al Nusra en gelijke groeperingen jegens minderheden en de schending van de mensenrechten door de Turkse staat. Turkije is sinds de zogenaamde coup van 15 juli 2016 een transformatie aan het ondergaan waarin de macht wordt bepaald door alleen de AK partij waarbij alle soorten oppositie en andersdenkenden worden opgepakt, uit functies ontheven en door terreur worden kapot gemaakt.

Samenvatting rapport

ABM onderzoekt al meerdere jaren de mensenrechtensituatie in het Midden-Oosten. Wij komen op voor de rechten van onderdrukte minderheden, zoals de Arameeërs. In een regio waar de mensenrechtensituatie onder zeer zware druk staat en de situatie uitermate schrijnend is, blijkt het rampzalig te zijn als een (inheemse) bevolkingsgroep in deze regio door niets en niemand beschermd wordt.

Hoeveel genocides hebben Arameeërs en andere minderheden te verduren gekregen? Onze boodschap hedendaags is helder en duidelijk: PREVALEER MENSENRECHTEN BOVEN POLITIEK BELANG.

Alleen dan is het mogelijk om een menswaardige samenleving te creëren, waarin de Universele Rechten van de Mens nageleefd en gewaarborgd worden. Wij roepen de Nederlandse regering en de Europese Unie op om zich hier krachtig voor in te zetten en duidelijke afspraken te maken met de gevestigde autoriteiten in de bedreigde regio's van de landen Syrië, Irak en Turkije.

Aanbevelingen:

- ***ABM roept de leden van de Nederlandse regering en de Europese Unie op om tegen de onteigening van de landerijen van kerken en kloosters in actie te komen en van Turkije te eisen dat de eigendommen worden teruggeven aan de rechtmatige eigenaren, de* Arameeërs.**

- ***Dring er bij de Koerdische bondgenoten op aan om in de door hen beheerste gebieden de mensenrechten van de daar levende minderheden waaronder de Aramese christenen te respecteren.***

- ***Geef gerichte Nederlandse steun aan lokale (Aramese) organisaties ''on the ground'', die zich aantoonbaar inzetten voor het behoud van de pluriforme samenleving in Noord-Syrië en Noord-Irak. ABM heeft betrouwbare lokale contacten.***

- ***Dring erbij de Iraakse autoriteiten op aan om werk te maken van de wederopbouw van de Ninive vlakte nabij Mosul, zodat de oorspronkelijke bewoners uit dit gebied terug kunnen keren naar hun dorpen en huizen.***

- ***Help het Aramese volk bij het ontwikkelen van duurzame, functionele en democratische vormen van lokaal bestuur en veiligheid, in het kader van de federale Iraakse staat, om de continuïteit van de Aramese cultuur in Ninive-vlakte te behouden.***

1 INLEIDING

Na de tweede wereldoorlog – op 10 december 1948 - is de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) door de VN aangenomen om de basisrechten van de mens te waarborgen.

Artikelen 1-21 hebben betrekking op burgerrechten en politieke rechten, artikelen 22-27 op economische, sociale en culturele rechten. Enkele artikelen van de UVRM formuleren de hoofdlijnen van een stelsel van democratie: recht op o.a. inspraak in bestuur, op gelijke benoeming in openbare functies

Precies 100 jaar na de hierboven genoemde genocide is de wereldgemeenschap in begin 21ste eeuw opnieuw getuige van systematische verdrijving, pogrom, moorden, grondonteigening, gedwongen volksverhuizing; en onteigenen van persoonlijk- en culturele erfgoed.
Diverse wereldleiders en genocidedeskundigen, hebben de gebeurtenissen in Irak en Syrië ten aanzien van de Aramese christenen en andere minderheden de genocide van 21ste eeuw genoemd.

De nazaten van de genocideslachtoffers een eeuw geleden, die deze genocide hebben overleefd en gevlucht zijn naar o.a. Syrië en Irak, worden - vóór de ogen van de wereldgemeenschap – opnieuw geconfronteerd met een genocide, terwijl de westerse beschaving toekijkt.
De Aramese christenen zijn zich er nu van bewust geworden dat zij slachtoffer worden van een geopolitiek spel dat ten koste gaat van de inheemse christelijke bevolking en de tot op heden in stand gehouden pluriforme samenleving in het Midden-Oosten.
Voor ons – als nazaten van de genocideoverlevenden – is het moeilijk te bevatten, dat Westerse landen hun ogen sluiten voor het leed dat de oorspronkelijke bewoners van het Midden-Oosten, het Bijbelse Tweestromenland, wordt aangedaan.
Ze worden gedwongen het land van hun voorouders te verlaten en worden als vreemdeling gezien in hun eigen woongebied. Net of het leed wat hen is aangedaan in de voorgaande eeuwen niet genoeg was, wordt nu ook het culturele werelderfgoed uitgewist. Het lijkt net of de beschaafde wereld geen waarde meer hecht aan eeuwenoude culturele beschavingen.

Met name in de laatste periode laait in Irak, Syrië en Turkije in vrij extreme mate specifiek geweld op tegen de daar levende Aramese christenen, mede door haat zaaiende, stigmatiserende en polariserende uitspraken van extreem-islamitische, politieke- en religieuze leiders.

In de hoofdstukken twee, drie en vier geven wij in het kort de incidenten weer over 2016 en 2017 ten aanzien van de mensenrechten van de Arameeërs in Turkije, Syrië en Irak.

1.1 Wie is ABM?

De Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM) is een onafhankelijke mensenrechtenorganisatie die zich geweldloos inzet voor vrede en rechtvaardigheid. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens onderschrijvend, heeft de ABM tot doel elke schending van mensenrechten, en die van de Aramese bevolking *(niet te verwarren met de Armeniërs)* in het bijzonder, internationaal bij politici en overheden aan te kaarten. Tevens werkt zij samen met andere, zowel lokale als internationale, organisaties om de belangen van de Aramese gemeenschap te behartigen.

Getalsmatig zijn de Arameeërs in de verschillende landen, Turkije, Irak en Syrië, te gering om hun rechten zonder hulp

van buitenaf te dwingen. Zij moeten kunnen vertrouwen op de verantwoordelijkheid van de regeringen van deze staten om hun mensenrechten als culturele minderheden te garanderen en de aanhoudende bemoeienis van de internationale gemeenschap om genoemde regeringen op deze verantwoordelijkheid aan te spreken. Door middel van periodieke rapportages, het beleggen bijeenkomsten en het onderhouden van contacten daarover met politici en niet-gouvernementele organisaties wil de Aramese Beweging voor Mensenrechten de positie van de Aramese christenen in het Midden-Oosten ondersteunen. De Aramese christenen die nog in de regio leven, moeten zwijgen over deze diepzwarte bladzijden in hun geschiedenis en het leed dat hen is aangedaan en nog dagelijks aangedaan wordt. Zelfs in Europa lopen mensen gevaar voor intimidatie en serieuze bedreigingen wanneer zij al te zeer op de situatie in het land van herkomst wijzen.

De afgelopen jaren heeft de Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM) keer op keer de noodklok geluid over mensenrechtenschendingen tegen christenen in Turkije en Irak. Moorden, bedreigingen, ontvoeringen en tal van overheidsmaatregelen in beide landen ten aanzien van deze minderheden. Hier is sinds de proxyoorlog in Syrië een nieuw hoofdstuk aan toegevoegd. In Syrië is de situatie enorm slecht waarbij er een anarchie heerst in grote delen van het land. Hier komen wij in de rapportage uitvoering op terug.

1.2 UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

Onze rapportage, bevindingen en aanbevelingen zijn terug te herleiden en gebaseerd op de artikelen van de ruim 65 jaar geleden vastgestelde Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

ARTIKEL 3:
Eenieder heeft het recht op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon.

ARTIKEL 17:
Eenieder heeft recht op eigendom, hetzij alleen, hetzij tezamen met anderen. Niemand mag willekeurig van zijn eigendom worden beroofd.

ARTIKEL 18
Eenieder heeft recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst; dit recht omvat tevens de vrijheid om van godsdienst of overtuiging te veranderen, alsmede de vrijheid hetzij alleen, hetzij met anderen zowel in het openbaar als in zijn particuliere leven zijn godsdienst of overtuiging te belijden door het onderwijzen ervan, door de praktische toepassing, door eredienst en de inachtneming van de geboden en voorschriften.

ARTIKEL 27:
Eenieder heeft het recht om vrijelijk deel te nemen aan het culturele leven van de gemeenschap, om te genieten van kunst en om deel te hebben aan wetenschappelijke vooruitgang en de vruchten daarvan.
Eenieder heeft het recht op de bescherming van de geestelijke en materiële belangen, voortspruitende uit een wetenschappelijk, letterkundig of artistiek werk, dat hij heeft voortgebracht.

2 Turkije

In 2017 heeft de Turkse staat bij gemeentelijke herindelingen meer dan 50 Aramese kerken en kloosters onteigend en onder gebracht bij 'Diyanet', het staatspresidium voor de Islam.

Ook vóór de genoemde bestuurlijke herindeling golden ze voor de Turkse wet als bezittingen van de Aramese dorpsgemeenschappen. Of het dan confiscatie heet of niet, en of het conform de Turkse wet- en regelwetgeving is of niet, hier is sprake van een binnen een normale rechtsstaat ontoelaatbare „eigendomsoverdracht", zonder enige inspraak of toestemming van de (voormalige) eigenaren. Dat laat zich in onze ogen als diefstal of roof kwalificeren. Dit voelt als een vervolg op de genocide van 1915.

Wij roepen de Nederlandse regering op om de genocide op de Arameeërs, Armeniërs en (Ponto) Grieken te erkennen.

Genocide is niet alleen het uitroeien van een bevolking maar ook de culturele uiting van geweld, dat langs de volgende acht stappen verloopt:
- stigmatisering
- vernietiging van civiele identiteit
- vernietiging van economische identiteit
- vernietiging van identiteitsindicatoren (social death)
- ontnemen recht van nageslacht
- vernietiging van genderidentiteit
- vernietiging van menselijke identiteit
- vernietiging van geschiedenis/ recht om te herinneren

Genocide is al met al dus veel meer een dynamisch proces dan een statisch iets. Maar ook de VN is tot dat inzicht gekomen en zij spreekt inmiddels van de "Responsibility to Protect" in plaats van de "prevention of genocide". Met name in Veiligheidsraadssresoluties 1674 en2170 staan zeer behartigenswaardige dingen over de bescherming van minderheden.

"The one who does not remember history is bound to live through again" (degene die de geschiedenis niet herdenkt zal deze nog eens moeten beleven). - George Santayana

2.1 Aramees historisch erfgoed in Turkije

Arameeërs, waaronder de bewoners van verschillende kloosters moeten nog steeds een kostbare en langdurige juridische strijd leveren om hun eigendommen te kunnen behouden. Het bekendste voorbeeld hiervan is het klooster Mor Gabriël, dat net als twee andere Aramese religieuze gemeenschappen, een stichtingsvorm onder de Turkse wet heeft weten te verwerven en dat als rechtspersoon in staat is om nu al vele jaren enkele tientallen procedures te voeren.

De Turkse staat weet deze onteigeningen altijd wel in te kleuren met zakelijke argumenten en een zweem van redelijkheid, maar dat het resultaat toch is dat in dit geval de Aramese gemeenschap definitief van haar eigendommen wordt beroofd. Dat geldt voor de "eigendomsoverdracht" van de 50 kerken en kloosters, maar dat gold ook voor de confiscatie in het voorjaar van 2016 van vijf aan verschillende denominaties toebehorende kerken in het centrum van Diyarbakir waarvoor de Turkse staat het argument hanteerde dat deze kerken ernstig waren beschadigd door de gevechten tussen de PKK en het regeringsleger en tijdelijk door de regering waren geconfisqueerd om

gerenoveerd te worden waarna ze weer aan de betreffende kerkgenootschappen overgedragen zouden worden.

Zo wachten de 20.000 naar Istanbul vertrokken Arameeërs al vele jaren op toestemming om in deze stad een eigen kerk te mogen bouwen en ligt het wetsvoorstel, dat op verzoek van de Europese Unie tot stand is gekomen, om religieuze gemeenschappen eenvoudiger stichtingen op te laten richten om, zoals het Mor Gabriël klooster, de religieuze eigendommen te beheren, al vier jaar te wachten om in stemming gebracht te worden. Ook de benoeming van een nieuwe Armeense patriarch, waar de Turkse overheid formeel toestemming voor moet geven, ligt al geruime tijd stil.

Er echter meer aan de hand. Er worden allerlei maatregelen genomen en uitspraken gedaan die gericht zijn tegen religieuze minderheden die daardoor in toenemende mate in angst leven in het land. Eén van die maatregelen is dat in 2015 de Aramese Vereniging in Turkije door de Turkse overheid werd verboden nadat deze, in het kader van de toetredingsonderhandelingen, in 2003 voor het eerst mocht worden opgericht. De vrijheid van Arameeërs in Turkije om een eigen vereniging op te richten heeft dus krap 12 jaar geduurd! Een ander, recenter voorbeeld betreft de joodse gemeenschap in Istanbul die vereenzelvigd wordt met het recente Israëlische optreden rond de Al Aqsa moskee. Er waren heftige straatprotesten bij de Neve Shalom synagoge in Istanbul en de Turkse politie maakte duidelijk geen hand uit te zullen steken voor het geval het echt uit de hand gaat lopen. Er worden expliciete herinneringen opgeroepen aan de pogrom van Istanbul van 1955 en veel “niet-islamitische” inwoners van Istanbul overwegen serieus het land te verlaten voor het te laat is.

De Aramese Beweging voor Mensenrechten vindt dat de eigendommen, die al meer dan duizend jaar in het bezit en gebruik zijn bij de Aramese gemeenschap in Turkije, zowel op historische gronden als vanwege dit eeuwenlange gebruik als eigendom van die gemeenschap beschouwd moeten worden.

We de afgelopen jaren herhaaldelijk aandacht moeten vragen voor de verwoesting van eeuwenoud Aramees erfgoed in het Midden-Oosten als gevolg van terrorisme en oorlogshandelingen. Afgelopen najaar nog over de dreigende verwoesting van de 12000 jaar oude Aramese stad Hasankeyf (Hasno Kifo in het Aramees; dit betekent een vesting in de rotsen) door een heel ander oorzaak, namelijk de bouw van de omstreden Ilisudam door de Turkse regering in de bovenloop van de Tigris, waaruit ook weer blijkt dat het Aramees erfgoed bij hen niet in veilige handen is.

De plannen van de Turkse regering om deze Ilisudam te bouwen dateren al van 1954, maar onder druk van lokale en internationale organisaties (zoals UNESCO en de Wereldbank) die opkomen voor het cultureel erfgoed hebben op verschillende momenten in de afgelopen 15 jaar Europese landen en bedrijven die bij de uitvoering van dit grootschalige project betrokken zouden zijn hun medewerking stopgezet. In 2002 ging het om het Britse bedrijf Balfour Beatty dat zich ten gevolge van publieke druk terugtrok; in 2009 de samenwerkende overheden van Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland.

Onlangs is de Turkse overheid zelf begonnen met de voorbereidingen van de dam en het bijbehorende stuwmeer waarin Hasankeyf verzwolgen zal worden. Met explosieven worden de kalkstenen kliffen rond Hasankeyf tot ontploffing gebracht: torenhoge kliffen waarin vijfduizend grotwoningen van soms tweeduizend jaar oud zijn uitgehakt en waarvan enkele thans nog (of in ieder geval tot voor kort) worden bewoond. Van voorstellen om door de dam 20 meter lager te bouwen dit historisch werelderfgoed te behouden, wil de Turkse regering niets weten.

Ironisch genoeg redt Turkije wel een een tombe uit de 16e eeuw, een moskee, een gemeenschapshuis uit de 16e eeuw en een badhuis verplaatst (nieuwsuur, november 2018). Islamitische erfgoed van een paar eeuwen oud is het waard om te redden en Aramees erfgoed welke decennia oud zijn laat de Turkse staat moedwillig vernietigen.

Enkele incidenten:

- Op 17 november 2016 werd de enige Aramese co-burgemeester in Turkije, mevrouw Februniye Akyol, uit haar ambt gezet. Dit omdat zij banden met de PKK zou onderhouden. De loze beschuldiging, die aan het adres van alle democratisch gekozen burgemeesters in Zuidoost-Turkije wordt geuit, leidt ertoe dat in ogen van de aanhangers van Erdoğan niet alleen alle Koerdische maar ook alle Aramese politici of andere notabelen niet minder dan terroristen zouden zijn. Februniye Akyol was tot 17 november co-burgemeester van Mardin en lid van de progressieve BDP, de Vrede- en Democratie Partij.
- Al eerder, op 7 oktober 2016 werd Andrew Brunson, lid van de Turkse associatie van protestantse kerken, in Izmir opgepakt werd omdat hij zogenaamd bezig was om de Turkse nationale veiligheid te ondermijnen. De protestantse kerk van Antakya (het oude Antiochië waar het christendom haar naam kreeg) werd diezelfde dag door de Turkse overheid gesloten omdat een daar plaatsvindende, reguliere bijbelstudie eveneens als staatsveiligheidondermijnend werd gezien. Ook de protestantse predikant Patrick Jansen mocht niet terugkeren naar zijn standplaats Gaziantep terwijl twee andere protestantse theologen het land niet meer binnen mochten komen hoewel ze daar werkzaam waren en hun gezinnen hier nog steeds verbleven. Eén van hen, Ryan Keating, is verantwoordelijk voor het Ankara Refugee Ministry (ARM), dat 6.000 vluchtelingengezinnen van eten, onderdak en kleding voorziet.
- Op 16 november 2016 werd anti-Armeense graffiti met de tekst “Eens zullen wij in Karabag zijn” aangetroffen op de muren van de Bononti Mkhitarian Armeense school in Istanbul. Dit was de derde Armeense school in drie maanden die van haat-graffiti werd voorzien. Op 1 november jl. werd een Aramese historische begraafplaats in het centrum van Adiyaman in Zuidoost-Turkije door onbekenden onderhanden genomen waarbij tenminste tien graven zijn vernield. Een duidelijk geval van door overheidsoptreden veroorzaakte volkswoede die zich niet tegen daadwerkelijke terroristen richt maar tegen een bevolkingsgroep die daar feitelijk part noch deel aan heeft maar er wel mee in verband is gebracht.

Er zijn in de Europese geschiedenis meer gevallen bekend waarin autoritaire regeringsleiders ongebreideld hun gang konden gaan tegen al hun politieke tegenstanders en door hen gebrandmerkte bevolkingsgroepen omdat West-Europese landen in deze regeringsleiders een bondgenoot zagen in de strijd tegen een nog groter kwaad. Dat bleek achteraf een kostbare misrekening te zijn geweest. Voor henzelf, maar vooral voor de politieke tegenstanders en bevolkingsgroepen waar de betreffende regeringsleider zich op uit kon leven zonder noemenswaardig protest.

We doen een klemmend beroep op de Nederlandse politiek om de geschiedenis zich niet te laten herhalen en mensenrechten te laten prevaleren boven korte termijn politieke belang.

Aanbevelingen:

- ***ABM roept de leden van de Nederlandse regering en de Europese Unie op om tegen de onteigening van de landerijen van kerken en kloosters in actie te komen en van Turkije te eisen dat de eigendommen worden teruggeven aan de rechtmatige eigenaren, de* Arameeërs.**

- ***ABM roept op om druk uit te oefenen op Turkije om decennia oude Aramees erfgoed te beschermen van vernietiging, waaronder het erfgoed van Hasankeyf.***

- ***De Europese Unie de discriminatie van de christenen in Turkije aan de orde stelt bij de onderhandelingen met Turkije;***

- ***Turkije moet rechtspersoonlijkheid verlenen aan alle religieuze gemeenschappen. Dat is een "elementaire voorwaarde" voor de realisatie van vrijheid van godsdienst;***

3. Syrië

ABM heeft vanaf de zomer van 2015 diverse malen op basis van onze bronnen in Syrië bericht over de 'gematigde oppositie' en hoe zij zich schuldig maakte aan gewelddadigheden tegen etnische en religieuze minderheden en dat de Nederlandse steun aan deze oppositie ook bij jihadistische organisaties terecht kwam. Vlak voor de zomer van 2018 plaatste de Volkskrant een door ons geschreven opinieartikel met als titel "Nederland moet stoppen met steun aan de gewapende Syrische oppositie". Daarin verwezen we onder andere naar het feit dat zowel de Britse als de Amerikaanse regering hun steun aan deze 'gematigde oppositie' al hadden stopgezet nadat onderzoeksjournalisten hadden gewezen op de nauwe verstrengeling cq. het feitelijk samenvallen van 'gematigde oppositie' en jihadistische strijdgroepen.

Drie jaar lang leken onze brieven en opinieartikelen tegen dovemansoren gericht, maar dankzij recente onderzoeken van Nieuwsuur en Trouw lijken de eerder afgegeven signalen dan toch doorgekomen en heeft de Tweede Kamer de Nederlandse regering unaniem om opheldering gevraagd.

Met deze rapportage willen we echter nog een andere, sterk gerelateerde kwestie onder de aandacht brengen. Een kwestie die we vanaf januari 2016 ook al onder de aandacht poogden te brengen en die niet de steun van de 'gematigde oppositie' in Syrië, maar die aan de Koerdische bondgenoten in de strijd tegen IS in Irak en Syrië betreft.

Onze toen reeds uitgesproken vrees dat een groeiend en meer ruimte krijgend Koerdisch nationalisme ten koste zou gaan van de taalkundige, culturele en religieuze identiteit van in de door Koerdische milities beheerste gebieden, blijkt helaas bewaarheid te worden. Niet alleen in Noord-Irak, wat we toen aan de orde stelden, maar nu ook in Noord-Syrië.

"*Ik zeg al jaren dat de Koerden proberen de Aramese aanwezigheid in dit deel van Syrië te elimineren",* zo stelde de Syrisch-Katholieke aartsbisschop Jacques Behnam Hindo van het bisdom Al Hasakah-Nisibi in het noordoosten van Syrië in diverse bladen, waaronder Kerk in Nood. Concrete aanleiding voor deze uitspraak is de maatregel van de Koerdische autoriteiten in het noordoosten van Syrië om de Aramees-christelijke scholen in dit deel van het land het door deze autoriteit ontwikkelde curriculum in te laten voeren. Een curriculum waarin geen ruimte meer is voor onderwijs in Aramese taal, godsdienst en cultuur en waarin een door de Koerden herschreven geschiedenis moet worden onderwezen.

De Koerden hebben in het noordoosten van Syrië, als bondgenoten van de Westerse coalitie, de macht gekregen om ISIS een verder oprukken te beletten en uiteindelijk uit dit gebied te verdrijven. Diverse Westerse landen en ook Nederland hebben de Koerdische milities met divers materieel en vooral ook door middel van trainingen ondersteund. Op 22 januari 2016 verscheen het artikel van ABM in Trouw: "Geen

onbeperkte steun aan de Koerden" dat ook hier verklaringen op papier rooskleuriger zijn dan in de praktijk blijkt".

We waarschuwden toen al dat: "*Naarmate de Koerdische positie in de door hen (mede) beheerste gebieden sterker wordt, ook het Koerdisch nationalisme groeit; en dat weinig opheeft met de taal, cultuur en religie van de minderheden die zich in deze gebieden bevinden. […] De afgelopen jaren sloot het Westen te lang de ogen voor jihadistische groepen die steeds meer invloed kregen op de door het Westen gesteunde Vrije Syrische Leger*" en stelden dat ook Westerse steun aan Koerdische strijders tegen IS verkeerd en fataal kan uitpakken voor de Aramese bevolking en dat er dus eisen gesteld moeten worden aan die steun.

Aantal voorbeelden van incidenten in de afgelopen periode die hierop betrekking hebben:

- Isa Raschied, voorzitter van de Aramese scholengemeenschap in Qamishli, is aangevallen door leden van Koerdische gelieerde milities en enorm mishandeld.
- Diverse scholen en kerken in Qamishli en Hasake zijn na de invoering van het Koerdische curriculum onder dwang van de Koerdische autoriteiten gesloten. Niet alleen de Aramese bevolking, maar ook de Arabische en een deel van de Koerdische bevolking van Qamishli, die hun kinderen naar de Aramese scholen sturen omdat deze goed staan aangeschreven, zijn vorige maand de straat op gegaan om te protesteren tegen deze maatregel. Hierna zijn de spanningen enorm opgelopen.

Nederland heeft geen ruime keuze als het gaat om bondgenoten die in de strijd tegen ISIS als grondtroepen kunnen functioneren. Maar in ruil voor wapens en trainingen zou Nederland op z'n minst eisen kunnen stellen aan haar bondgenoten en deze eisen continu monitoren, als het bijvoorbeeld de behandeling van andere minderheden betreft.

Groepen die niets hebben met de pluriforme samenleving van Syrië behoren op morele gronden geen steun te krijgen van Nederland.

Het onderzoek van Nieuwsuur en Trouw lijkt de eerder ook door ons afgegeven signalen over de aard van de ook door Nederland gesteunde 'gematigde oppositie' te bevestigen en we zijn natuurlijk content dat de Tweede Kamer nu de onderste steen boven wil krijgen. We doen echter een klemmend beroep op de Kamer en op de Nederlandse regering om niet alleen te focussen op wat er is misgegaan bij de inmiddels grotendeels stopgezette ondersteuning van de 'gematigde oppositie' in Syrië, maar ook alvast maatregelen te treffen om de eerder gemaakte fouten niet te herhalen bij de ondersteuning van de Koerdische autoriteiten en hen aan te spreken op het nakomen van afgegeven beloftes om mensenrechten en rechten van minderheden te respecteren.

Daarom pleit ABM voor gerichte Nederlandse steun aan lokale (Aramese) organisaties ''on the ground'', die zich aantoonbaar inzetten voor het behoud van de pluriforme samenleving in Noord-Syrië en Noord-Irak. ABM heeft betrouwbare lokale contacten en is diverse malen samen met hen in gesprek geweest met ambtenaren van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

3.1 Aramees historisch erfgoed in Syrie

Na de verwoestingen die ISIS de afgelopen jaren reeds heeft aangericht onder de Aramese christenen in Syrië en onder hun eeuwenoude erfgoed (zoals het UNESCO-werelderfgoed in de woestijnstad Palmyra), zaait het Turkse leger dood en verderf door Afrin waarbij inmiddels al tientallen burgers waaronder ook vele vluchtelingen uit de rest van Syrië zijn omgekomen en waarbij grote delen van het Aramese erfgoed op de archeologische locatie Ain Dara zijn verwoest. Ain Dara is van groot (cultuur-)historisch belang. Het werd 3000 jaar geleden gesticht door Arameeërs en maakte deel uit van het toenmalige Aramese koninkrijk Beth Agusi dat onder andere Arpad en Aleppo omvatte.

In de Syrische gebieden waar de Arameeërs zich lange tijd veilig waanden heeft ISIS de laatste jaren geprobeerd om de genocide ook aan die zijde van de grens te voltooien door de daar levende Arameeërs te doden of te verdrijven en hun culturele erfgoed moedwillig te vernielen. Tijdens de inmiddels bijna zeven jaar durende oorlog in Syrië was de regio Afrin het oorlogsgeweld relatief bespaard gebleven, maar daar heeft de militaire invasie van NAVO-bondgenoot Turkije nu een eind aan gemaakt. In plaats van serieus werk te maken van de met Turkije overeengekomen vluchtelingenopvang in de regio moeten vele ontheemden die naar Afrin waren gevlucht nu weer elders een veilig heenkomen zoeken.

Turkije doet bij deze invasie een beroep op haar eigen veiligheid die ze moet verdedigen tegen de Syrische bondgenoten van de PKK en waartoe ze al eerder aangaf een bufferzone langs de Syrische grens te willen creëren. Een voornemen dat ze thans lijkt uit te voeren. Wij bepleiten de veiligheid van de Aramese burgers en hun erfgoed in deze voorgenomen bufferzone die (wederom) ernstig door de verwezenlijking van een Turkse droom wordt bedreigd. Europa en de Verenigde Staten mogen dit keer niet weer, net als 100 jaar geleden, wegkijken bij deze genocide die zich voor hun ogen voltrekt. Als ze dat doen, hebben ze niets geleerd van de geschiedenis van de afgelopen eeuw.

Aanbevelingen:

- ***Dring er bij de Koerdische bondgenoten op aan om in de door hen beheerste gebieden de mensenrechten van de daar levende minderheden waaronder de Aramese christenen te respecteren.***

- ***Geef gerichte Nederlandse steun aan lokale (Aramese) organisaties ''on the ground'', die zich aantoonbaar inzetten voor het behoud van de pluriforme samenleving in Noord-Syrië en Noord-Irak. ABM heeft betrouwbare lokale contacten.***

- ***Erken als internationale gemeenschap dat het geweld van ISIS (en aanverwante organisaties als Al Nusra) onder andere is gericht op een volledige verdrijving of uitroeiing van ooit in deze regio volop bloeiende Aramese christelijke gemeenschap en hun cultuurgoederen en dat het tegen hen gerichte geweld niet 'slechts' bijkomende schade is.***

3 Irak

21 januari 2014, was een mijlpaal voor de Aramese christenen en andere minderheden in de Nineve-vlakte. De Iraakse ministerraad stemde in met de oprichting van drie nieuwe gouvernementen in Irak, waaronder het **Nineve-gouvernement**. Dit nieuwe gouvernement zal dienen als een veilige haven voor minderheden, waaronder Arameeërs, terwijl het deel blijft uitmaken van Irak en onder het gezag van de centrale regering staat. De Nineve-vlakte is de enige regio in Irak waar het grootste deel van de inwoners Aramese christenen zijn.

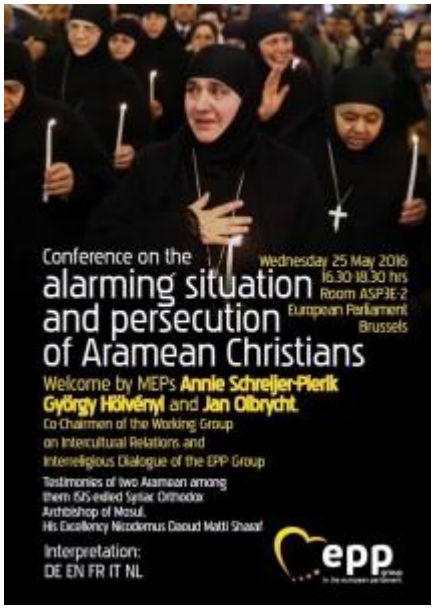

Drie jaar geleden ontvluchtten duizenden moslims, christenen en jezidi de stad Mosul en omgeving toen deze door ISIS onder de voet werd gelopen. De meesten werden opgevangen in het noorden van Irak. In 2017 is Mosul gedeeltelijk op ISIS heroverd en de eerste vluchtelingen keren weer terug. Maar wat treffen ze daar aan en wat heeft de vlucht met hen gedaan?
Voor veel van deze groepen, waaronder christenen en yezidi's, was dit de ergste van een lange lijst van genocides die meer dan duizend jaar teruggaat. Als gevolg daarvan werd de roep om autonomie vernieuwd en versterkt. Meer christelijke, Yezidi, Turkmeense en andere Iraakse leiders hebben hun steun uitgesproken voor het creëren van een regio voor minderheden van Noord-Irak, bestaande uit drie provincies. Dit kan een goede manier zijn om deze bedreigde gemeenschappen in stand te houden en kan beter helpen compensaties te bieden voor het verlies van land, rijkdom en bezittingen.

ABM heeft in mei 2016 samen met EU-parlementariër Annie Schreijer-Pierik een conferentie over de vervolgende Arameeërs in Syrië en Iraq. De nood is hoog en de situatie van de Arameeërs is schrijnend. Uit Iraq (Mosul) hadden wij Aartsbisschop Nicodemus Daoud Matti Sharaf en uit Syrië (Homs/Al Qaryatain) pastoor Abuna Zuhri uitgenodigd. Zij hebben hun bijzondere verhaal verteld in het Europees Parlement om meer aandacht en hulp te vragen voor de vervolgde en onderdrukte Arameeërs in het Midden-Oosten. Ook hadden wij als sprekers Severiyos Aydin van de Aramese hulporganisatie Aramaic Relief, genocide-deskundige Anthonie Holslag en onderzoeksjournalist Arnold Karskens uitgenodigd.

De culturele, religieuze en etnische diversiteit van het Midden-Oosten heeft deze regio tot de bakermat van onze, Oriëntaalse èn Europese, beschaving kunnen maken. Als die diversiteit verdwijnt is dat niet alleen een ramp voor de verschillende minderheden, maar ook voor het Midden-Oosten als geheel en ook voor Europa. Door een rigide Arabisch-islamitische monocultuur in het Midden-Oosten zal de polarisatie tussen de werelddelen verder toenemen. Culturele minderheden zorgen ervoor dat er begrip en respect kan bestaan voor andere culturen. Dat er bruggen geslagen kunnen worden tussen verschillende cultuurgebieden. Het is dus niet alleen op het medelijden van Europeanen met de Arameeërs in het Midden-Oosten waar ABM een beroep op doet: het gaat in onze ogen ook om het belang van Europa zelf en om de relatie tussen Europa en het Midden-Oosten.

Bij de bespreking van christenen in Irak tijdens de opkomst van ISIS verklaarde de Syrisch-orthodoxe aartsbisschop van Mosoel Nicodemus Daoud Sharaf dat "*een christen niet kan leven waar de wet niet de overhand heeft.*" Zelfs met het relatief stabiele aantal christenen dat in Kirkuk en Erbil in de regio Koerdistan woont, is het aantal christenen in 2003 gedaald van naar schatting 1,5 miljoen tot ongeveer 250.000 anno nu. Door deze bedreigde gemeenschappen de mogelijkheid te geven om hun eigen veiligheid te organiseren, kan dit hun bestaan in Irak waarborgen.

De oplossing voor christenen, yezidi's en andere minderheden in het kader van vervolging onder IS kan evenmin zijn om naar het Westen te emigreren, noch te blijven en te lijden. Om een blijvende aanwezigheid van doelgerichte christenen en yezidi's te helpen behouden, zou het creëren van een provincie in de Nineve-vlaktes voor christenen en een yezidi-provincie in Sinjar een totale exodus uit Irak kunnen stoppen. Het

herbestemmen van de districten van Tel Keif, al-Hamdaniyah, al-Shikhan en Shekhan voor de provincie Nineve Plains, het district Tel Afar voor een provincie Turkmen, en het Sinjar-district voor een Yezidi-provincie zijn goede manieren om lokale gemeenschappen te versterken. Dit is in overeenstemming met andere pogingen om de macht in Irak te decentraliseren om vrede te bouwen na de bevrijding van Mosul. Zelfs de Iraakse premier Haidar al-Abadi verklaarde in april 2015 dat "*als we niet decentraliseren, het land zal desintegreren. Voor mij zijn er geen grenzen aan decentralisatie.*"

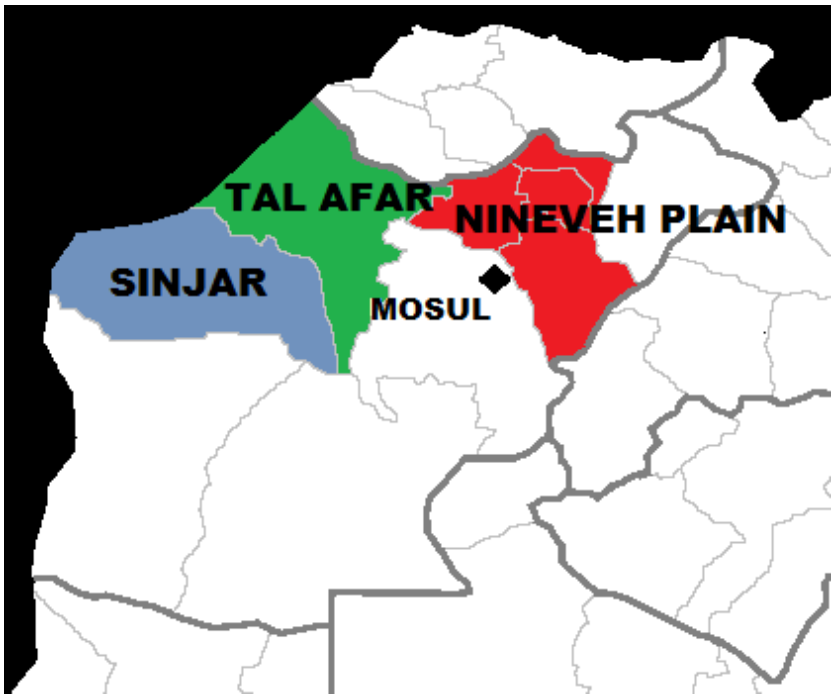

Iraakse minderheden zijn net als de rest van de Iraakse samenleving mensen met verschillende meningen en identiteiten die worden beïnvloed door nationale, lokale, etnische en taalkundige factoren. In deze nieuwe provincies kan de pluriformiteit van de Iraakse samenleving gewaarborgd worden.

Onderdeel van de Koerdisch Autonome Regio?

De Peshmerga hebben onlangs aangekondigd dat ze zich niet zullen terugtrekken uit de Nineve-vlakte na de bevrijding van Mosul. Als het aan de Koerdisch Autonome Regio (KAR) ligt zal de provincie van de Ninive-vlakte onderdeel uitmaken van de KAR. Daarbij heeft de KAR direct belang bij de aanwezige olievoorraden in de Ninive-vlakte.

De KAR (Koerdische Autonome Regio) benadrukt dat Koerdistan gebouwd is op tolerantie en inclusiviteit. De door de KDP gecontroleerde mediakanalen spreken regelmatig over "*een ongeëvenaard naast elkaar bestaan van verschillende sociale en religieuze componenten in de KAR.*" Deze façade ondermijnt elke zinvolle beoordeling van de problemen en het beleid die, in zeer reële termen, aanzetten tot etnische zuiveringen en demografische veranderingen. Degenen die verantwoordelijk zijn voor de betrekkingen van de KAR met het Westen, volgen vaak verfijnde strategieën om belangrijke vragen en kritiek op de politieke realiteit in Irak te vermijden en af te weren.

Een van de favoriete gesprekspunten die door KAR-lobbyisten worden gegeven in kwesties van mensenrechtenschendingen gaan in de trant van: "*We weten dat we niet perfect zijn, maar we boeken zoveel vooruitgang en we hopen dat anderen zullen merken dat we het zoveel beter doen dan andere regimes in de regio.*" Dit is nogal een zwakke vergelijkingsstandaard. Het is onaanvaardbaar om Assad, Erdogan of Maliki en Iran aan te roepen om te voorkomen dat men geconfronteerd wordt met de eigen tekortkomingen van de mensenrechten, zoals landjepik. Deze methode is de laatste jaren zo vaak herhaald dat het een cliché is.

KAR-functionarissen moeten ophouden met het negeren van legitieme kritiek met betrekking tot de uitholling van de democratie en het schadelijke beleid dat daaruit voortvloeit. In het huidige tempo zouden de minderheden in Irak, zoals de Arameeërs bijna kunnen verdwijnen tegen de tijd dat de KAR zijn "reis van vooruitgang" voltooit.
De gruweldaden, zuiveringen en massale arrestaties die door andere regimes worden uitgevoerd, zijn geen excuus om de andere kant op te kijken bij het eigen misbruik, zelfs als ze 'niet zo slecht' zijn. KDP-functionarissen wijzen er ook op dat de KAR veel moeite heeft gedaan om vluchtelingen te huisvesten die zich veilig voelen.
Deze opmerking wordt gebruikt om twee punten te maken, de eerste is een ontkenning van misbruik: ‘*’als we een probleem van ISIS hebben, waarom komen de ontheemden dan naar ons toe? Het is duidelijk dat Koerdistan een prachtige plek is voor minderheden.*’’ Hoewel minderheden naar de KAR kunnen vluchten voor geweld elders in Irak, is dit geen reden om onze ogen te sluiten met betrekking tot de andere, meer verborgen vormen van sluipende schendingen van Arameeërs in de KAR en de verdeling van Ninive.

Het tweede punt dat door Koerdische functionarissen wordt gemaakt met betrekking tot het huisvesten van ontheemden, is een van een ‘rechtvaardige houding’: ‘*aangezien we deze ontheemden hebben geholpen, moeten ze zich verplicht voelen om hun gebieden bij de KAR te voegen. We verdienen het om hun gebieden te regeren na alles wat we voor hen hebben gedaan.’*

Dit is niet de geest waarin hulp wordt aangeboden. Als een buurman huis en haard vlucht vanwege een de veiligheid en een vriend verleent hem onderdak, verteld de vriend ze later niet: "Nu moet je je land en huis onder mijn controle opgeven, omdat ik je heb geholpen - oneens zijn betekent ondankbaarheid’’.

Veiligheidsdiensten

De Nineve Plain Protection Units (NPU) is een veiligheidsdienst welke formeel onderdeel vormt van de Iraakse strijdkrachten. Alle soldaten van de NPU zijn strikt lokale inwoners van de vlakte van Nineve en zijn onder andere leden van de Chaldeeuwse en Syrische kerken. De NPU krijgt ondersteuning voor niet-munitiebehoeften van het Nineve Plain Defense Fund, een in de VS gevestigde non-profitorganisatie. De NPU was de enige Aramese strijdkracht die door het Nineve-bevrijdingsoperatiecommando was gemachtigd om in de Nineve-vlakte te opereren als zijn eigen kracht, en vochten samen met de door de VS geleide coalitie en Iraakse strijdkrachten bij de bevrijding van de Nineve-vlakte. De NPU beheert nu de veiligheid in de zuidflank van de Ninive-vlakte, waaronder Bakhdida (Qaraqosh), de grootste stad (en tevens de grootste Christelijke stad in Irak), evenals omliggende gebieden zoals Bartella en Karamlesh.

De missie van de NPU: "*De NPU versterkt de politieke claim op normaliseren van de controle en jurisdictie van de Nineve-vlakte ten gunste van het Aramese volk (hieronder verstaan wij alle kerkelijke conventies, zoals de Syrisch-Orthodoxe, Chaldeeuwse en Assyrische kerken) dat in autonomie wilt leven ten behoeve van hun bestaan in Irak. Ons doel op lange termijn is de oprichting van een nieuwe provincie Nineve [d.w.z. een gouvernement]* ***apart*** *van de Regionale Regering van Koerdistan (KRG) en gelijk aan andere provincies onder de regering van Irak. Wij geloven dat Arameeërs alleen via een afzonderlijke Nineve-vlakte Province onafhankelijk van de KRG hun potentieel als vrije en gelijkwaardige burgers van de regering van Irak kunnen realiseren."*

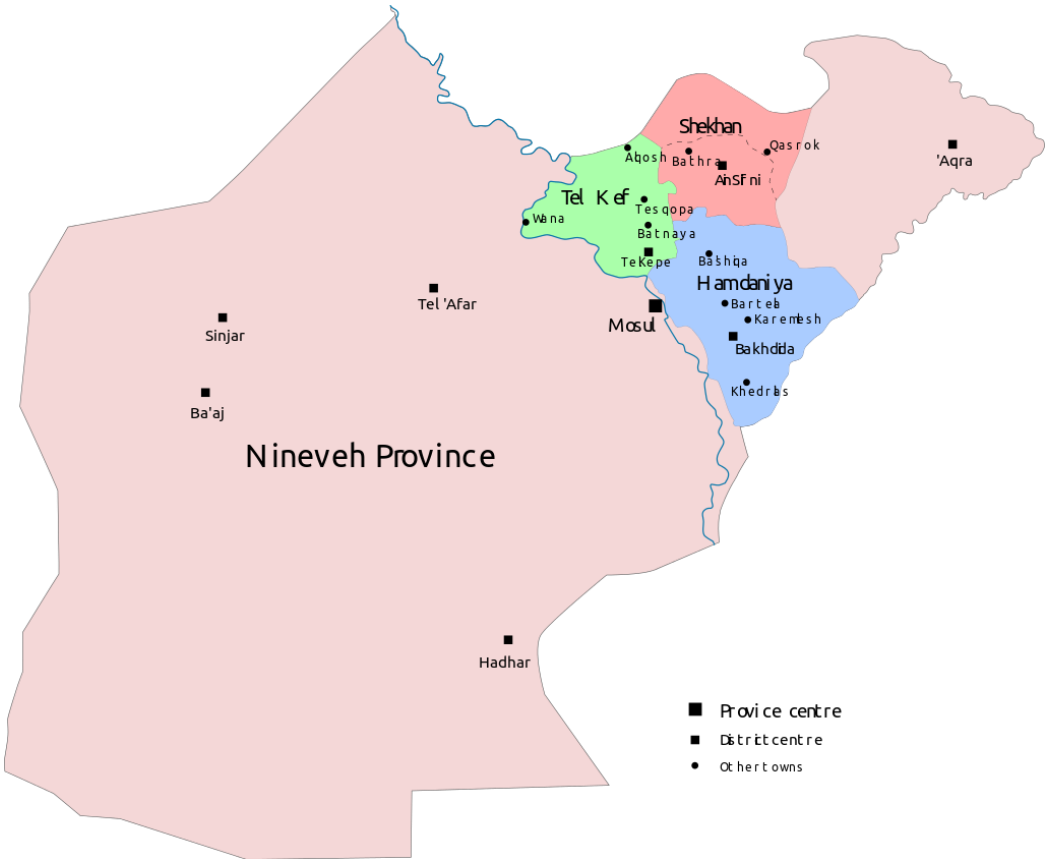

Wederopbouw van de Ninive-vlakte

Momenteel bevat de Iraakse grondwet de mogelijkheid voor een provincie om zich te verenigen onder een regio (dat wil zeggen Koerdistan), maar er bestaat geen wettelijke route voor districten om een regio te worden. Om de provincies te laten ontstaan, zouden de districten van de Nineve-provincie moeten worden verdeeld in kleinere provincies voordat ze een regio kunnen creëren. Wat de toekomst van de Nineve-vlakten ook mag zijn, het moet worden beslist door de mensen die daar al duizenden jaren wonen.

Een van de angsten is dat het creëren van een provincie is dat Arameeërs en Yezidi's een nog groter doelwit vormen. De realiteit is dat zij als doelwit al bestaan, en de situatie kan niet veel slechter worden dan het al is. Het vestigen van een provincie kan helpen de wederopbouw te versnellen, zodat kerkelijke organisaties of Yezidi-gemeenschapsorganisaties de mensen direct kunnen helpen. Met de vernietiging van meer dan 70% van de steden in de Nineve-vlakte is directe hulp onontbeerlijk. Diaspora's zouden waarschijnlijk terugkeren om bedrijven te vestigen of zouden in de provincie investeren als de veiligheid gegarandeerd is. Dit soort economische beweging is nodig voor mensen om terug te keren naar hun dorpen.

Organisaties in de Europese Unie, moeten worden aangesproken om leiding te geven tijdens het afstemmingsproces. Totdat Irak politiek en economisch stabiel is, kan decentralisatie de enige manier zijn om het jonge land en zijn strijdende gemeenschappen te redden. Wanneer de stabiliteit terugkeert, zal ook de kracht van de pluriformiteit van de Iraakse samenleving terugkeren. In de tussentijd echter is de enige overlevingskans van christenen en yezidi's zelfbeschikking en zelfbestuur.

Aanbevelingen:

- ***Weiger elk referendum over aansluiting bij de Koerdisch Autonome Regio, gehouden in de Nineve-vlakte en andere minderheid-bewoonde gebieden en dring hier bij de Koerdische autoriteiten op aan. De bevolking moet eerst terugkeren en hun rechten op eigendom, vrijheid van meningsuiting en vrijheid van vergadering gewaarborgd zijn. Verwoeste gebieden moeten wederopgebouwd worden en bewoners moeten toegang hebben tot het volledige spectrum van door de staat geleverde diensten die elders in het land aanwezig zijn. Alle suggesties met betrekking tot het houden van een soort van referendum voordat al dit werk is ondernomen, is voorbarig.***

- ***Erken de NPU in EU-verband als de enige legitieme uitdrukking van de Aramese deelname aan de anti-IS-coalitie in Irak en de legitieme militaire en veiligheidsmacht van de Aramese bevolking in de Ninive-vlakte en ondersteun ze dienovereenkomstig, zowel materieel als logistiek.***

- ***Maak internationale steun aan de KAR voorwaardelijk, inclusief een rechtvaardige behandeling van minderheidsgemeenschappen en de teruggave van onteigend Aramees land aan de rechtmatige eigenaars.***

- ***Werk samen met de federale overheid in Bagdad om de behoeften van de betwiste gebieden beter te kunnen vervullen en de politieke crises in deze gebieden te verlichten.***

- ***Assisteer Bagdad bij de uitvoering van Resolutie nr. 16, uitgegeven door de Iraakse ministerraad tijdens haar vergadering op 21 januari 2014 die de voorlopige goedkeuring heeft gegeven voor de oprichting van het Nineve Vlakte Governoraat, evenals de machtiging van wetgevende en administratieve procedures vereist om de resolutie ten uitvoer te leggen.***

- ***Kanaliseer de hulp voor christenen in de Nineve-vlakte rechtstreeks aan door Arameeërs geleide NGO's onafhankelijk van de KRG, bijvoorbeeld via ARAMAIC RELIEF.***

- ***Het Aramees volk helpen bij het ontwikkelen van duurzame, functionele en democratische vormen van lokaal bestuur en veiligheid, in het kader van de federale Iraakse staat, om de continuïteit van de Aramese cultuur in haar bakermat te behouden.***

Epiloog

Het overzicht van de mensenrechtensituatie van de Arameeërs in het Midden-Oosten dat door middel van dit rapport is geschetst, toont de deplorabele staat waarin de mensenrechten van de Arameeërs verkeren. *De Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM)* roept de lezers dan ook op om in actie te komen voor deze kwetsbare groep. Immers de schenders van de mensenrechten doen dit vrijuit juist omdat zij rekenen op de desinteresse en nonchalance van de rest van de wereld. Het is betreurenswaardig te moeten concluderen dat dit tot nog toe terecht is gebleken. Zonder de inzet van, met name westerse politici, media en organisaties dreigt het Midden-Oosten haar oudste bevolkingsgroep te verliezen.

Om te voorkomen dat Arameeërs als etnische en religieuze minderheid dreigen te verdwijnen uit dit fraaie Bijbelse land tussen Eufraat en Tigris (Aram Nahrain), doet ABM een appel op de wereldgemeenschap, de Nederlandse- en de Europese politici en in het bijzonder op de Ministers van Buitenlandse zaken om gehoor te geven aan de noodkreet van alle Arameeërs wereldwijd om de situatie van de christenen en in het bijzondere van de Aramese christenen in Turkije, Irak, Syrië en andere landen in het Midden-Oosten op de Internationale agenda te zetten.

Aramese Beweging voor Mensenrechten – ABM - ܬܝܡܪܐ ܕܐܪܡܝܐ ܕܙܟܘܬܐ ܕܐܢܫܐ